

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365
4100 AJ Culemborg
tel: 0345-512710
fax: 0345-519849
www.buwa.nl

NERBENTA
de heer C. Verbeek
Postbus 99
3770 AB Barneveld

datum: 19 april 2011
ons kenmerk: 11-216/11.10939/DirSt
uw kenmerk: HOGCP3535
auteur: ing. K.D. van Straalen
projectleider: drs. D. Emond
status: versie 1

Notitie natuurtoets Essenerweg 22 Kootwijkerbroek

Inleiding

Nerbenta is voornemens om op Essenerweg 22 te Kootwijkerbroek tien nieuwe woningen te realiseren. Bij de sloop van de huidige woning en schuur op deze locatie zal rekening gehouden moeten worden met het huidige voorkomen van soorten planten en dieren die beschermd zijn krachtens de Flora- en faunawet.

Het plangebied ligt in de dorpskern van Kootwijkerbroek. Het bestaat uit een braakliggend perceel, een woning en een houten schuur. Het groen in het plangebied beperkt zich tot wat grazige vegetatie, sierheesters en enkele bomen.

De voorgenomen ingreep omvat de sloop van het woonhuis en het schuurtje. Op de locatie worden tien nieuwe woningen gebouwd. Het huidige groen verdwijnt.

Methodiek

Het plangebied is op 11 april 2011 bezocht¹. Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, hollen, uitwerpselen, haren, etc). Op basis van terreinkenmerken en expert judgement is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten. Aanwezige bebouwing en bomen zijn extern beoordeeld op aanwezigheid van (sporen van) vleermuizen.

---

¹ Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet. In de Flora- en faunawet worden drie beschermingsregimes onderscheiden. Voor soorten uit Tabel 1 geldt vrijstelling van verbodsbepalingen bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. In voorkomende gevallen hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Voor soorten van Tabel 2 of 3 geldt geen vrijstelling en kan aanvraag van een ontheffing aan de orde zijn bij overtreding van verbodsbepalingen. In de lopende tekst is per beschermde soort aangegeven in welke categorie deze is opgenomen.

Aanvullend op het terreinbezoek heeft beperkt bronnenonderzoek plaatsgevonden. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen zijn online beschikbare bronnen geraadpleegd, waaronder de NDFF (telmee.nl, waarneming.nl).

Resultaten

Planten

Binnen het plangebied bestaat het groen uit bomen, sierbepanting en kruiden. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Uit de omgeving is het voorkomen van akkerklokje, brede wespenorchis en grote kaardenbol bekend. Binnen het plangebied zijn genoemde soorten niet aangetroffen en ontbreken geschikte groeiplaatsen. Voorkomen van deze soorten kan op grond hiervan worden uitgesloten.

Ongewervelden

Uit de regio zijn geen beschermde ongewervelden bekend die op grond van de aanwezige biotopen en terreinkenmerken in het plangebied kunnen voorkomen (Eis.nl & anemoon.org).

Vissen

Binnen het plangebied is geen open water aanwezig. Het voorkomen van vissen kan worden uitgesloten.

Foto Te slopen woning aan de Essenerweg 22

Amfibieën

Op grond van het aanwezige landbiotoop in het plangebied kunnen bruine kikker, bastaardkikker, kleine watersalamander en gewone pad voorkomen (RAVON.nl). Genoemde soorten staan in Tabel 1 van de Flora- faunawet maar het plangebied heeft een marginale betekenis. Uit de directe omgeving van het plangebied zijn geen strikt(er) beschermde soorten amfibieën bekend. Omdat geschikt habitat ontbreekt kan het voorkomen van strikt(er) beschermde amfibieënsoorten worden uitgesloten.

Reptielen

Uit de regio (Veluwe) is het voorkomen van de zandhagedis, levendbarende hagedis en hazelworm (RAVON.nl) bekend.

In het plangebied komen geen terreinen voor die geschikt zijn als leefgebied van reptielen. De genoemde soorten hebben alle voorkeur voor open zandige terreinen, afgewisseld met lage

begroeiing zoals heide. De bermen in het plangebied worden intensief beheerd en zijn van geen betekenis voor reptielen. Het voorkomen van reptielen wordt uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Uit de regio zijn de strikt(er) beschermde das, eekhoorn en boommarter bekend (zoogdieratlas.nl). Binnen het plangebied is voor deze soorten geen geschikt biotoop aanwezig waardoor voorkomen kan worden uitgesloten.

Op grond van de aanwezige biotopen in het plangebied kunnen huisspitsmuis, bosmuis en egel voorkomen. Genoemde soorten staan in Tabel 1 van de Flora- faunawet.

Vleermuizen

Uit de omgeving zijn de gebouwbewonende soorten gewone dwergvleermuis en laatvlieger bekend (zoogdieratlas.nl). Binnen het plangebied zijn geen geschikte verblijfplaatsen aanwezig voor boombewonende vleermuizen. De woning (zie foto) vormt in potentie een geschikte verblijfplaats voor de gebouwbewonende soorten gewone dwergvleermuis en mogelijk laatvlieger. In de gebouwen zitten diverse invliegopeningen die toegang geven tot de spouwen van muren. De directe omgeving vormt geschikt foerageergebied. De woning wordt gesloopt om de nieuwe woningbouwontwikkeling mogelijk te maken. De overige bebouwing op deze slooplocaties is niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De schuur is namelijk enkelwandig, niet geïsoleerd en heeft hierdoor een instabiel klimaat en veel tochtgaten.

Vogels (met jaarrond beschermde nestplaats²)

Tijdens het veldbezoek is de slooplocatie onderzocht op geschikte nestplaatsen voor huismus en gierzwaluw. Alleen van huismussen zijn drie nesten aangetroffen onder de pannen/rand dakgoot van de woning. Geschikte nestlocaties voor gierzwaluwen ontbreken doordat de pannen naadloos op elkaar aansluiten. Voorkomen van gierzwaluw, en andere broedvogels met een jaarrond beschermde nestplaats, kan op grond hiervan worden uitgesloten.

In de bomen en sierheesters kunnen enkel algemeen voorkomende broedvogels van stedelijk gebied worden aangetroffen, namelijk vink, fitis, merel en ekster.

Effecten

Amfibieën en grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn alleen soorten van Tabel 1 van de Flora- en faunawet aangetroffen. Met de beoogde werkzaamheden kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van een of meerdere exemplaren van deze soorten worden vernietigd, waardoor verbodsbepalingen worden overtreden. Voor deze soorten geldt echter een vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen.

Vleermuizen

Door de sloop van de woning aan de Essenerweg 22 gaan mogelijk verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en laatvlieger verloren. Vleermuizen beschikken over een netwerk van verblijfplaatsen; binnen een seizoen maken ze gebruik van meerdere plekken. Om te voorkomen dat bij de sloop verbodsbepalingen worden overtreden, dienen mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden. Ook dient gegarandeerd te worden dat voldoende verblijfplaatsen binnen het netwerk (in dit geval Kootwijkerbroek) beschikbaar blijven. Bij een ontheffingsaanvraag vereist het bevoegd gezag mogelijk nader onderzoek naar het al dan niet voorkomen van vleermuisverblijfplaatsen, conform het vleermuizenprotocol.

² Op grond van door het ministerie van LNV verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief, zwarte wouw.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats

Door de sloop van de woning aan de Essenerweg 22 gaan drie nesten van huismus verloren. Voordat overgegaan kan worden tot het slopen van de schuur moeten de mitigerende maatregelen uit de aanbevelingen zijn opgevolgd om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Daarnaast zijn diverse algemene vogelsoorten aangetroffen die ook in het plangebied tot broeden kunnen komen. Het verstoren van broedvogels is niet toegestaan en dient voorkomen te worden. Zie ook hiervoor de Aanbevelingen.

Conclusie

Binnen het plangebied bevinden zich jaarrond beschermde nesten van de huismus en mogelijke vaste verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen. Met het tijdig treffen van mitigerende maatregelen kunnen effecten op de lokale populatie huismussen worden voorkomen. Ten aanzien van vleermuizen dienen eveneens de maatregelen zoals voorgesteld in de aanbevelingen te worden opgevolgd. Deze passende maatregelen zijn nodig om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. In dit geval is een ontheffingsaanvraag dan niet nodig. Indien deze maatregelen niet kunnen worden opgenomen in de bouwplannen bevelen wij aan om aanvullend onderzoek naar vleermuizen uit te voeren. Worden bij dit onderzoek geen vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen kunnen de maatregelen achterwege blijven. Worden deze wel aangetroffen blijven de maatregelen van kracht.

Aanbevelingen

Vleermuizen

Voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden:

- De sloop van de woning dient te worden uitgevoerd in de periode november – maart.
- Enkele dagen voor de sloop dient de woning gestript te worden dmv het verwijderen van de dakpannen en boeidelen, zodat de woning ongeschikt wordt als verblijfplaats voor vleermuizen.
- Indien tijdens de sloop toch vleermuizen aanwezig blijken te zijn, dient onverwijld contact opgenomen te worden met een vleermuizendeskundige.
- In de nieuwbouw aan de Essenerweg dienen maatregelen te worden getroffen om gebruik van de nieuwbouw als verblijfplaats door vleermuizen mogelijk te maken. Deze maatregelen kunnen bestaan uit het toegankelijk maken van geschikte verblijven (e.d. spouwmuren, ruimte achter beplating) of het inbouwen cq. ophangen van speciale vleermuiskasten. Het toegankelijk maken van spouwmuren kan door op een hoogte van 3,50 m en hoger in de spouwmuur open stootvoegen met een breedte van 20 mm te maken (voor gewone dwergvleermuis is 10-15 mm voldoende, maar voor laatvlieger is minimaal 20 mm noodzakelijk).
- In de directe omgeving zijn voldoende alternatieve verblijfplaatsen voor vleermuizen beschikbaar, zodat gedurende de werkzaamheden geen aanvullende maatregelen nodig zijn.

Huisumus

Voor huismus dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden in de vorm van alternatieve nestgelegenheden in de nieuw te bouwen woningen. Dit kan door middel van het plaatsen van speciale mussenpannen. Aanbevolen wordt minimaal vijf van dit soort pannen op de nieuwbouwlocatie aan te brengen en deze pannen aan te brengen met een onderlinge afstand van circa één meter (boven elkaar of naast elkaar of beide). Hoewel alle

windrichtingen als locatie in principe geaccepteerd worden, wordt aanbevolen de pannen bij voorkeur en indien mogelijk te oriënteren op het noorden of oosten. Door het plaatsen van de mussenpannen ontstaat binnen de nieuwe bouwlocatie voldoende nieuw broedgebied voor huismussen. Voorwaarde is echter wel dat de nieuwe mussenpannen voor het eerstvolgende broedseizoen na de sloop geplaatst zijn. Wanneer dit niet mogelijk is wordt aanbevolen om in de omgeving direct naast de te slopen woning de voorgestelde aantallen alternatieve nestgelegenheden te plaatsen, een maand voordat wordt overgegaan tot de sloop.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met Dimitri Emond.

Akkoord voor uitgave:

E.J.F. de Boer
Teamleider

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv /Nerbenta

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig BRL 9990:2001 / ISO 9001:2001.